

незалежності Польщі. Діяльність польської громади з кожним роком стає все більш активнішою та про діяльність товариств буде знати більша кількість населення польського походження.

*Дарина Лагінська,
студентка IV курсу Інституту педагогіки
(науковий керівник: І. К. Вітюк)*

Сутність християнської етики як соціокультурної реалії

Етика - (лат. Eйііка, від грец. Eйіоз - звичай) - філософська наука, яка досліджує природу, сутність, виникнення, розвиток, структуру, функції моралі, її прояву у різноманітних сферах діяльності.

Предметом етики є мораль як форма індивідуальної та суспільної свідомості, загальні закономірності їх буття. Етика має два завдання:

- 1) проблема подолання нинішньої методологічної кризи;
- 2) проблема обґрунтування моральних норм і цінностей.

Християнська етика - вчення християнства, яке з'ясовує моральні орієнтири людської поведінки, засновані на християнському уявленні про природу та призначення людини, її відносини з Богом.

Джерелом християнської етики є тексти Священного Писання, їх інтерпретація та етична рефлексія Отців і видніших учителів Церкви, а також приклади життя, які з'явилися в житті Церкви.

Від світської етики християнську етику відрізняє те, що:

- 1) вона не стільки система теоретичних принципів, скільки життєвих навчань;
- 2) усі моральні потреби мають своєю основою рятувальні дії Бога, а тому можуть бути зрозумілі лише в контексті історії спасіння;
- 3) усі прояви морального життя не відокремлені від релігії в її культовому і благочестивому аспектах;
- 4) християнська етика, як і спосіб буття християнина володіють парадоксальністю настільки, наскільки парадоксальна віра в Бога, який став Богочоловіком.

Характер Христа Боголюдини проявляється в тому, що Він був вільний від всякого, навіть найменшого гріха, а через свої чесноти Він став взірцем, прикладом для наслідування для кожної людини. За взірцем для наслідування потрібно брати Христову лагідність, сумирність і покору.

Майбутнє нашої держави, яка має багату тисячолітню християнську культуру, залежить від християнського виховання, від змісту тих цінностей, які закладаються в юні серця, від усвідомлення ідентичності зі своїм народом, історією, традиціями, від мудрої книжки, рідного слова.

Потреба в етиці. Вивчаючи християнську етику в українській школі, ми відкриваємо дитині світ її рідної культури, традиції її попередніх поколінь, і ці знання сьогодні є ознакою людини культурної та освіченої. Також

християнська етика сьогодні нам потрібна, щоб у різних життєвих ситуаціях наші вихованці керувалися тільки християнською мораллю.

Християнська етика складається зі Старого та Нового Завіту. Тому можна стверджувати, що етика християнства виросла через протиріччя на основі заперечення і деякого подолання старозавітних постулатів.

Моральні заповіді християнства дані у відомому протиставленні моральності Старого Завіту: Тому можна стверджувати, що етика християнства виросла через протиріччя на основі заперечення і деякого подолання старозавітних постулатів. У главі 5 "Від Матфея", Нового Завіту, у п. 21 читаємо: "Ви чули, що сказано древнім: "не убивай, хто ж уб'є, підлягає суду". Далі, розвиваючи це положення древнього закону, п. 22 "Нагорної проповіді" Ісус Христос сказав: "А я говорю вам, що всякий, хто гнівиться на брата свого дарма, підлягає суду, а хто скаже "божевільний", підлягає гієні вогненній". Зміст приведеної заборони полягає в тому, що норма "не убивай" належить до ближнього і насамперед до родичів. Тоді виходить, заборона "не убивай" не стосується чужих людей, особливо людей інших віросповідань, тобто він не має загальнолюдського змісту.

Високий моральний зміст закладений також у проповіді Христа про любов до ближнього і про відношення до ворогів: "Ви чули, що сказано "люби ближнього твого і ненавидь ворога твого". А я говорю вам: любіть ворогів ваших, благословляйте тих, хто проклинає вас, благотворіть тих, хто ненавидить вас і моліться за тих, хто ображає вас, і тих, хто жене вас" (Євангеліє от Матфея, Гл. 5, п. п 43-44 // Біблія. М., 1968.). Як видно з процитованого, Новий Заповіт відкидає положення Старого Заповіту про те, що потрібно ненавидіти ворогів. Замість цього пропонує любити ворогів. Цей заклик, що шокував сучасників Ісуса, залишається не зовсім зрозумілим і сьогодні. Але він став загальнолюдським ідеалом, хоча завжди можуть знайтися аргументи, що виправдовують відхід від цього поведінкового принципу з покликанням на визначену конкретну життєву ситуацію.

Далі в продовженні "Нагорної проповіді" читаємо: "Блаженні плачуть, тому що вони утішаються". Людина, яка плаче, навряд чи здатна бути злого. Далі: "Блаженні лагідні, тому що вони успадковують землю". Лагідними можуть бути люди скромні і самокритичні. "Блаженні прагнучі правди, тому що вони наситяться". "Блаженні чисті серцем, тому що вони Бога побачать". Мова йде про чесних і порядних людей. "Блаженні вигнані за правду, тому що їх є Царство Небесне". Вигнані за правду - це шукаючі справедливості, які активно борються за неї.

Закони Божі. Старий і Новий Заповіти. У Старому Заповіті одним із Божих законів є такий: шість днів працюй і роби різні справи твої, а день сьомий - субота, Богу твоєму, Господу. Згадаємо і докори, які Христос адресував тим, хто-нарікав на Нього, коли Він зцілював у суботу: "Чи є якийсь між вами, що, мавши одну вівцю, не візьме її і не витягне, коли вона впаде в суботу в яму? А скільки ж чоловік над вівцю вартісніший!". Учитель закликає до здорового глузду свідків чуда зцілення кульгавого, яким вони керуються в стількох життєвих ситуаціях. Підкреслює при цьому (і це для нас особливо

важливо), що той глузд не втрачає значення там, де мова йде про релігійні накази, такі, як наказ дотримання суботи.